

Negentig meter tunnel van wil- gentakken

Staatbosbeheer heeft de laatste jaren juridische problemen gekend met speelbossen in Nederland. Het heeft de organisatie niet weerhouden door te gaan met het ontwikkelen van speelbossen. Goed voorbeeld van vooruitgang is Speelbos De Elzen in Dordrecht. Met een relatief klein budget werd een fantastische speelomgeving gerealiseerd.

TEKST RONALD BUITENHUIS

Wie Dordrecht aan de zuidkant van de stad verlaat, komt al snel in een oase van rust terecht. Aan de rand van Dordt strekt het natuurgebied de Biesbosch zich uit, dat gedomineerd wordt door water en groen. Aan de Oude Veerweg heeft Staatsbos op een klein stukje grond een speelbos gemaakt. Voor het ontwerp werd aanklopt bij Cees Bakker. Eerder al ontwierp hij natuurlijke speelplekken in Staphorst, Flevoland en Avereest. Voor de invulling van Speelbos De Elzen hield de gemeente Dordrecht een enquête onder Dordtse schoolkinderen uit twintig verschillende klassen. Wat zouden zij graag in het gebied zien? De top vijf die daaruit voort kwam, is Bakker door Staatsbosbeheer aangereikt als uitgangspunt voor zijn ontwerp. Heel verrassend waren de uitkomsten niet, maar het vertelde Bakker veel over wat kinderen belangrijk vinden. En dat is al jaren hetzelfde. Ook in Dordrecht kwamen klassiekers bovendien. In volgorde: trekvlotje, klimboom, hutten bouwen, tunnels van wilgentenen, klieperpoel of betonnen kruipbuis onder zandhoop. Vooral met de tunnel van wilgentenen is Bakker aan de slag gegaan. De Biesbosch levert wilgen en het bracht Bakker op het idee om een negentig meter lange kruiptunnel van wilgentakken te maken. Het budget was ongeveer een ton. Vaak is een eerste reflex om er dan van die afgedankte betonnen rioolbuizen neer te leggen. Dat wilde Bakker nadrukkelijk niet. "Dat past daar niet. Uiteindelijk bleek vlechtwerk van wilgentakken binnen het budget haalbaar." Kunstenaar Rop Schrauwen werd benaderd voor het vlechtwerk. Hij en zijn collectief beheersen de kunst van het wilgenvlechten. Alle knoopverbindingen zijn ook gemaakt met wilgen zodat er geen onnatuurlijk element is gebruikt voor de bouw. De tunnel kronkelt door het landschap als een reuzenslang en op een of andere manier heb je het gevoel dat je in een

Op diverse plekken zijn ingangen gemaakt.

Een tunnel spreekt tot de verbeelding van veel kinderen.

jungle in Brazilië bent beland. Voor wie vanaf de overkant van het water kijkt, oogt het als een verstopt dorp in de jungle. Op diverse plekken in de kruipgang zijn ingangen gemaakt, en centraal staat er een soort wigwam. Bakker: "De kruipgang is eigenlijk naadloos opgenomen in de natuurlijke

aangelegd omdat de padenstructuur al aanwezig was. De wilgentunnel past er feitelijk naadloos in. Even was er nog wel een veiligheidsdiscussie. Omdat het een door mensen gemaakt 'toestel' is, is de WAS van toepassing. Na inspectie moesten bij de ingang ook wat aanpassingen worden

"BEETJE SPANNING MOET TOCH KUNNEN."

omgeving. En toch biedt het avontuur." Het gros van de wilgentakken is dood hout en loopt niet meer uit. Op één plek zijn wel uitlopers en daar wordt de tunnel dus groen en donkerder. Heel langzaam zie je de tunnel al dichtgroeien. Niet eng? In pretparken worden speelhuisjes opengemaakt om toezicht te kunnen houden op de kinderen. Bakker heeft er duidelijk niets mee. "Beetje spanning moet toch kunnen. Kinderen moeten de wereld ook ontdekken. We leven te veel in een angstcultuur. Bovendien zijn er voldoende uitgangen en komt er licht doorheen. Ook volwassenen kunnen erdoor, want de ingangshoogte is op vijftig centimeter gehouden." De kruiptunnel is het meest beeldbepalende onderdeel van het speelbos, maar niet het enige. Bij de entree is een waterpoel met een waterpomp gemaakt zodat er een modderpoel is ontstaan, waar kinderen zeker niet schoon zullen blijven. Om een logische structuur in het speelplan te krijgen is een betonnen rioolpijp onder een dijkje aangelegd die aan de overzijde overgaat in de eerste wilgen kruipgang.

Binnen budget

Het speelbos kon relatief simpel worden

gedaan. Bakker: "In de V-vormen konden kinderen mogelijk blijven haken." Zo waren er overigens nog een paar veiligheidsissues. Het succes van de eerste weken van De Elzen toen er honderden kinderen op af kwamen, had een tijdelijke keerzijde. Het trekpuntje is tijdelijk uit de vaart genomen nadat vaders wel heel erg enthousiast aan het touw trokken. Er wordt nu gekeken naar een veiliger pontstelsel. En ook bij een klimboom ging het niet helemaal goed. Recentelijk viel er een kind naar beneden. Staatsbosbeheer had een aantal aanpassingen aan de boom gemaakt, zodat het formeel binnen de WAS valt. Er wordt gekeken hoe dit probleem te tackelen. Ze hebben bij Staatsbosbeheer geleerd uit het verleden. Bakker heeft overall het gevoel met de wilgentunnel weer in zijn eigen jeugd te zijn beland. "Kruipen, verstopten, hutten bouwen, water... eigenlijk alles wat de kinderen wilden, is teruggekomen in het ontwerp." Het bewijs wordt ter plekke geleverd. Kinderen kruipen door de tunnel of het een lieve lust is. Ook de aantrekkingskracht van het water blijkt groot. Nederland is een nieuwe speelplek rijker. Een die schreeuwt om navolging. _____